

การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุดของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี คณะสถาปัตยกรรมและการออกแบบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

¹ ผู้นิพนธ์ประสานงาน โทรศัพท์ 09-5458-5495 อีเมล: lawan.k@lib.kmutnb.ac.th
รับเมื่อ 25 สิงหาคม 2560 ตอรับเมื่อ 6 ตุลาคม 2560

ลาวัญญ์ คำชาย ¹

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านส่วนตัวของนักศึกษา ด้านห้องสมุด และด้านการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุดของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะสถาปัตยกรรมและการออกแบบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านส่วนตัวของนักศึกษา ด้านห้องสมุด และด้านการเรียนการสอน ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุดจำแนกตามหลักสูตรการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะสถาปัตยกรรมและการออกแบบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ กลุ่มตัวอย่าง นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะสถาปัตยกรรมและการออกแบบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ทั้ง 3 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรศิลปบัณฑิต หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต และหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต ที่ลงทะเบียนเรียนใน ภาคเรียนที่ 1/2559 โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามลำดับชั้นปีได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 255 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา รวมทั้งวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way Analysis of Variance - ANOVA) และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของ Sheffe's

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุดของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะสถาปัตยกรรมและการออกแบบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือพบว่า ด้านส่วนตัวของนักศึกษา เป็นปัจจัย ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุดในระดับมาก ด้านของห้องสมุดเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุดในระดับปานกลาง ในทุกด้าน ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อม ด้านทรัพยากรสารสนเทศและด้านบริการ ส่วนด้านการเรียนการสอนเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุดในระดับมาก 2) เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านส่วนตัวของนักศึกษา ด้านห้องสมุด และด้านการเรียนการสอน จำแนกตามหลักสูตรการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุด พบว่า ปัจจัยด้านส่วนตัวของนักศึกษา หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต และนักศึกษาหลักสูตรศิลปบัณฑิตมีความคิดเห็นที่ ปัจจัยด้านห้องสมุดในทุกด้านมีความเกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุดมากกว่า นักศึกษาหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต ปัจจัยด้านห้องสมุดได้แก่ สภาพแวดล้อม ทรัพยากรสารสนเทศ และบริการ พบว่านักศึกษหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตมีความคิดเห็นที่ปัจจัยด้านห้องสมุดในทุกด้านมีความเกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุดมากกว่า นักศึกษาหลักสูตรศิลปบัณฑิตและนักศึกษาหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต ส่วนปัจจัยด้านการเรียนการสอน พบว่านักศึกษหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตมีความคิดเห็นที่ปัจจัยด้านการเรียนการสอน มีความเกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุดมากกว่า นักศึกษาหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต ส่วนนักศึกษาหลักสูตร ศิลปบัณฑิตมีความคิดเห็นที่ปัจจัยด้านการเรียนการสอนมีความเกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุดมากกว่า นักศึกษาหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต และนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต กับ นักศึกษาหลักสูตรศิลปบัณฑิตมีความคิดเห็นที่ ปัจจัยด้านการเรียนการสอนที่มีความเกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุดไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : การเปรียบเทียบ ห้องสมุด การใช้ห้องสมุด ห้องสมุดมหาวิทยาลัย สถาปัตยกรรม

¹ นักเอกสารสนเทศชำนาญการพิเศษ สังกัดฝ่ายบริการสารสนเทศ ห้องสมุดคณะสถาปัตยกรรมและการออกแบบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

The comparison among the factors that effect to the use of the library of undergraduate students in the Faculty of Architecture and design King Mongkut's University of Technology North Bangkok

Lawan Kakai¹

Abstract

This study was aimed 1) To study an opinion levels of student's private factors, library part, studying and teaching that related to library use of undergraduate student, faculty of Architecture and Design, King Monkut's University of Technology North Bangkok. 2) To compare the opinion that involved with to private factors of library part, studying and teaching which connected to the library use. These were classified by studying curriculum and influenced on library use of undergraduate students, faculty of Architecture and Design, King Monkut's University of Technology North Bangkok. The samples were, the undergraduate students of faculty of Architecture and Design, King Monkut's University of Technology North Bangkok. These were 3 filed, business management, fine arts, architecture and design, which registered in 1/2017 semester. The method was a randomly proportional classification, following a year of the students, total 255. The questionnaire was used for investigation. A descriptive statistic was employed. One - way Analysis of Variance - ANOVA was used in this study. Sheffe' method was used to compare a significant difference between groups.

The results were 1) The opinion's factors that related to the library use of undergraduate students, faculty of Architecture and Design, King Monkut's University of Technology North Bangkok. The student private factor which related to library use, which was the high level. The library part, which related to library use, including, environment, information source and service, were in the middle level. A learning - teaching that related to the library use, was the highest level. 2) When comparing a relationship between the opinion of private factor of library part, studying and teaching that was classified by student programs, which related to library use. The opinion of private factor that related library use of the business administration and fine arts students, which have the higher level than architecture students. The library factor, included, environment, information source, and service. These factors related to the library use of business administration students were higher than fine arts and architecture students. The studying - teaching factors which involved the opinion of library use of business administration. They commented that learning and teaching factors which related the library use, was more than fine arts and architecture students. There was no significant difference of studying - teaching factors that related to library use among business administration, fine arts students, and architecture students.

Keywords : Compare, Library, Library Use, University Library, Architecture

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้มีการบริโภคข้อมูลข่าวสารอย่างกว้างขวางทั่วโลกเป็นโลกไร้พรมแดน ข้อมูลข่าวสารกระจายไปได้อย่างรวดเร็ว การเรียนรู้สามารถทำได้อย่างรวดเร็วโดยไม่ต้องเข้าห้องเรียน ศึกษาได้ทุกที่ทุกแห่งการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยต้องให้ความสำคัญในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของมหาวิทยาลัย เพื่อสนองต่อความต้องการของผู้ใช้ในยุคโลกาภิวัตน์ ตลอดจนเพื่อให้สอดคล้องกับปรัชญาของสถาบันอุดมศึกษา มาตรฐานทางวิชาการและวิชาชีพ โดยเฉพาะคุณภาพมาตรฐานการศึกษาระดับปริญญาตรีในสาขาวิศวกรรมศาสตร์ การดำเนินงานของสถาบัน เพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาบัณฑิตวิชาการและนักวิชาชีพที่มีความรู้ความสามารถในระดับสูงในสาขาวิชาต่างๆ ให้สามารถสร้างสรรค์ จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการได้อย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2552 - 2559)

การศึกษาระดับอุดมศึกษามุ่งส่งเสริมให้นักศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง โดยเฉพาะในสายวิชาชีพ นอกจากต้องเรียนในห้องเรียนควบคู่กับการฝึกทักษะในห้องปฏิบัติการแล้วจำเป็นอย่างยิ่ง ที่นักศึกษาต้องค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมนอกเหนือจากห้องเรียน เพื่อให้ทันต่อวิทยาการและเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลาในปัจจุบัน และแหล่งที่จะสนับสนุนส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษาที่ติภาคในมหาวิทยาลัย ก็คือห้องสมุด เนื่องจากห้องสมุดเป็นแหล่งรวบรวมและเผยแพร่สารสนเทศต่างๆ ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบของสื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นหัวใจของการศึกษาที่นักศึกษาสามารถเข้ามาแสวงหาความรู้ได้โดยอิสระ

ห้องสมุดมีหน้าที่ให้บริการ และเป้าหมายของการบริการ คือ ความพึงพอใจของผู้ใช้ ฉะนั้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุดของผู้ใช้ จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการวางแผนด้านการบริการของห้องสมุด จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุดของผู้ใช้ที่เป็นนักศึกษาที่ผ่านมาพบว่า นักศึกษามีเหตุผลที่แตกต่างกันในการตัดสินใจเข้าใช้ห้องสมุด เช่น งานวิจัยของ อังคณา แวขอเหาะ (2547) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ห้องสมุดของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลที่พบว่า ลักษณะส่วนตัวของนักศึกษาเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ห้องสมุดในระดับปานกลาง

ลักษณะของห้องสมุดเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ห้องสมุดในระดับมาก ในทุกด้าน ทั้งด้านสภาพแวดล้อม ด้านทรัพยากรสารสนเทศ และด้านบริการ และลักษณะการเรียนการสอนเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ห้องสมุดในระดับมากเช่นกัน งานวิจัยของ แดเนียล (Daniel. 1984 : 2917 - A) ที่ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการสอนของอาจารย์กับความถี่ในการใช้ห้องสมุดของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย 3 แห่งในไนจีเรียพบว่า วิธีการสอนของอาจารย์ การใช้ห้องสมุดของนักศึกษามีความสัมพันธ์กัน รวมถึงงานวิจัยของ ไล (Lai. 1990:Online) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการใช้ห้องสมุดมหาวิทยาลัยของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสหรัฐอเมริกา และในไต้หวัน โดยศึกษาจากความถี่ในการใช้ห้องสมุดของนักศึกษา เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ของมหาวิทยาลัยวิสคอนซิน - เมดิสัน (University of Wisconsin - Madison) ในสหรัฐอเมริกา และมหาวิทยาลัยแห่งชาติของไต้หวัน พบว่า การมอบหมายให้ทำรายงานของอาจารย์ผู้สอน การกำหนดให้นักศึกษาอ่านหนังสือนอกเหนือจากตำราของอาจารย์ผู้สอน การสนับสนุนของอาจารย์ผู้สอนในการใช้ห้องสมุด และความถี่ของการสถานที่ ที่เจียบสงบเพื่อศึกษาค้นคว้าเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่ทำให้ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ในสหรัฐอเมริกาเข้าใช้ห้องสมุด สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีในไต้หวันพบว่าระดับการศึกษาของมารดาเป็นส่วนสำคัญที่สุดในการเข้าใช้ห้องสมุด มารดาที่มีการศึกษาสูง จะสนับสนุนการศึกษาของบุตรมากกว่ามารดาที่มีการศึกษาต่ำ เนื่องจากต้องการให้บุตรกลับมาช่วยทำงานมากกว่า

จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การใช้ห้องสมุดของนักศึกษาเกิดจากสาเหตุที่แตกต่างกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงสาเหตุต่างๆ เพื่อให้ได้ผลสรุปว่ามีปัจจัยใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุดโดยศึกษาแยกเป็น 3 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านส่วนตัวของนักศึกษาด้านห้องสมุดและด้านการเรียนการสอน กับนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะสถาปัตยกรรมและการออกแบบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ด้วยเหตุผลที่ว่า การเรียนรู้ของนักศึกษาเป็นแบบ Project Based เพราะการเรียนการสอนทางด้านการออกแบบต้องเป็นการปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ จากทฤษฎีมาสู่การปฏิบัติจริง เพราะหลักการปฏิบัติการเรียนรู้ ของคณะฯ ด้านการออกแบบเรียนภาคทฤษฎี 35% ส่วนที่เหลือเป็นภาคปฏิบัติ 65 % เพื่อนำผลวิจัยที่ได้ไปใช้ประกอบการวางแผนการดำเนินงานของห้องสมุดคณะให้มีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านห้องสมุด และด้านการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุดของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะสถาปัตยกรรม และการออกแบบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ

2.2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านห้องสมุด และด้านการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุด จำแนกตามหลักสูตรการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะสถาปัตยกรรม และการออกแบบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ

3. สมมติฐานของการวิจัย

3.1 นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในหลักสูตรต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยส่วนตัวที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุดแตกต่างกัน

3.2 นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในหลักสูตรต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านห้องสมุดที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุดแตกต่างกัน

3.3 นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในหลักสูตรต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุดแตกต่างกัน

4. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

4.1 แนวคิดทฤษฎีสภาวะแวดล้อมการใช้สารสนเทศของเทเลอร์ (Information Use Environment : IUE) ที่ให้ความสำคัญต่อตัวผู้ใช้ การใช้สารสนเทศและสภาวะแวดล้อมที่ผู้ใช้ทำงานหรืออาศัยอยู่ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเลือกใช้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้ในยามที่มีความต้องการสารสนเทศ เทเลอร์ (Taylor 1968 : 25 - 26 cited in Taylor 1991 : 221) ได้ให้แนวคิดถึงปัจจัยแวดล้อมที่สำคัญ 3 ด้าน ที่มีผลโดยตรงต่อการใช้สารสนเทศของผู้ใช้ดังนี้

4.1.1 กลุ่มบุคคล (Sets of People) ในที่นี้ผู้ใช้ห้องสมุด หมายถึง นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะสถาปัตยกรรม และการออกแบบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ โดยตัวแปรที่เกี่ยวข้องและมีผลต่อการใช้ห้องสมุดของนักศึกษา คือ สาขาวิชา

4.1.2 ขอบเขตของปัญหา (Problem Dimension) ที่ศึกษาเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดการใช้ห้องสมุด คือ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ห้องสมุด ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะสถาปัตยกรรมและการออกแบบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ได้แก่ ปัจจัยด้านตัวนักศึกษา ปัจจัยด้านห้องสมุด และ ปัจจัยด้านการเรียนการสอน

4.1.3 สภาวะแวดล้อม (Environment) ที่มีผลต่อการใช้ห้องสมุด คือ สภาพแวดล้อมของห้องสมุด ทรัพยากรสารสนเทศ และการบริการ

4.2 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการให้บริการของห้องสมุดสาราจน์ โอพิทักษ์ชินวิน (2551 : 1 - 2) ได้เสนอแนวคิดสำหรับการพัฒนาการให้บริการของห้องสมุด ผู้ให้บริการควรตระหนักถึง 5 มิติแห่งคุณภาพบริการ (Five Dimension of Service Quality) ดังนี้

มิติที่ 1 ความเชื่อมั่น (Reliability) ความคงเส้นคงวาและความไว้วางใจได้ในการใช้งานหรือดำเนินงาน เช่น ให้คำตอบที่ถูกต้องต่อคำถาม มีสารสนเทศพร้อมให้บริการ เก็บประวัติอย่างถูกต้อง มีฐานข้อมูลที่ทันสมัยเสมอ การแจ้งเตือนการคืนหนังสือ และค่าปรับต้องถูกต้อง

มิติที่ 2 การจับต้องได้ (Tangibles) รูปร่างทางกายภาพที่สัมผัสได้ของการบริการ เช่น เวลาที่รอใช้บริการ ความพร้อมของคอมพิวเตอร์ การเข้าถึง Catalog online โดยปราศจากการรอที่นานเกินไป เวลาทำงานของห้องสมุดเป็นไปตามที่คาดหวัง

มิติที่ 3 การตอบสนอง (Responsiveness) ความพร้อมของพนักงานที่ให้บริการ เช่น เวลาในการส่งมอบสารสนเทศที่ผู้ใช้ต้องการ เวลาที่ใช้ในการเตรียมสารสนเทศใหม่ให้พร้อม การเช็ควารสารและหนังสือพิมพ์ใหม่ๆ ลดเวลาที่คอมพิวเตอร์ตอบสนองการจัดเก็บหนังสือเข้าที่อย่างรวดเร็ว ลดเวลาในการติดต่อกับผู้มีส่วนได้เสีย

มิติที่ 4 การรับประกัน (Assurance) ความรู้ความสามารถของผู้ให้บริการที่จะสื่อสารให้ลูกค้าเกิดความไว้วางใจและความเชื่อมั่น เช่น ปฏิบัติต่อผู้ให้บริการโดยเท่าเทียมกันและให้ผู้ใช้บริการทราบว่า เราให้ความสำคัญต่อคำถามหรือข้อสงสัยของเขา การแต่งกายที่สะอาดและสุภาพของเจ้าหน้าที่ เข้าใจงานของห้องสมุดอย่างทะลุปรุโปร่ง ค้นเคยกับการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ทราบความต้องการของผู้ใช้บริการ เอาใจใส่ต่อผู้ให้บริการ

มิติที่ 5 ความเอาใจใส่ (Empathy) การดูแลและการตั้งอกตั้งใจบริการลูกค้า การหลีกเลี่ยงความอคติพยายามเข้าใจผู้ใช้บริการโดยใช้คำถามที่สุภาพ พัฒนาคำแนะนำที่

สละสลวย กระชับรัดกุมและชัดเจน ณ จุดบริการ สอนทักษะการบริการห้องสมุด ทำให้ผู้ใช้บริการมั่นใจว่าปัญหาจะได้รับการแก้ไข

5. วิธีการวิจัย

5.1 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยตอบแบบสอบถาม ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะสถาปัตยกรรมและการออกแบบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ (1) สาขาวิชาออกแบบเซรามิกส์ ชั้นปีที่ 3 จำนวน 23 คน ชั้นปีที่ 4 จำนวน 11 คน (2) สาขาวิชาศิลปประยุกต์และการออกแบบผลิตภัณฑ์ ชั้นปีที่ 3 จำนวน 23 คน ชั้นปีที่ 4 จำนวน 16 คน (3) สาขาวิชาออกแบบภายใน ชั้นปีที่ 3 จำนวน 42 คน ชั้นปีที่ 4 จำนวน 41 คน (4) สาขาวิชาการออกแบบสำนักงานอัตโนมัติและการจัดการธุรกิจ ชั้นปีที่ 3 จำนวน 36 คน ชั้นปีที่ 4 จำนวน 14 คน และ (5) สาขาวิชาสถาปัตยกรรมชั้นปีที่ 3 จำนวน 20 คน ชั้นปีที่ 4 จำนวน 15 คน และชั้นปีที่ 5 จำนวน 14 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 255 คน ซึ่งมากกว่าจำนวนขั้นต่ำที่กำหนดไว้ในตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ (Krejcie & Morgan 1970 : 608) ที่กำหนดไว้ว่าประชากร 516 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง 226 คน โดยการใช้สูตรแบบแบ่งชั้นตามลำดับชั้นปี

5.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามความคิดเห็นต่อเงื่อนไขการใช้ห้องสมุดของนักศึกษา จำนวน 1 ชุด ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามมีขั้นตอน ดังนี้

5.2.1 ศึกษาสรุปผลการปฏิบัติงาน ของห้องสมุด คณะสถาปัตยกรรมและการออกแบบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ เพื่อให้ทราบปริมาณการใช้บริการห้องสมุดของนักศึกษา

5.2.2 สัมภาษณ์นักศึกษาเกี่ยวกับปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการใช้บริการห้องสมุด เพื่อให้เข้าใจถึงปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการใช้บริการห้องสมุดของนักศึกษา

5.2.3 ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้บริการห้องสมุดด้านต่างๆ ดังนี้

1. ด้านส่วนตัวของนักศึกษา ศึกษาคุณสมบัติ ลักษณะนิสัยของผู้ใช้ที่อาจส่งผลกระทบต่อการใช้ห้องสมุด

2. ด้านห้องสมุด ศึกษาองค์ประกอบต่างๆ ของห้องสมุดในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม ทรัพยากรสารสนเทศ และการบริการที่อาจส่งผลกระทบต่อการใช้ห้องสมุด

3. ด้านการเรียนการสอน ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอน เพื่อให้เข้าใจถึงลักษณะวิธีการสอนที่ผู้สอนนำมาใช้สอนนักศึกษา และส่งผลต่อการใช้บริการห้องสมุด

5.2.4 นำข้อมูลที่ได้มาศึกษา และสร้างข้อคำถามสำหรับผู้ตอบทั้งผู้ใช้ห้องสมุด และผู้ที่ไม่ใช่ห้องสมุด โดยสามารถตอบคำถามภายในชุดเดียวกัน รายละเอียดของแบบสอบถามมีดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อเงื่อนไขการใช้ห้องสมุดและ ตอนที่ 3 แบบสอบถามแบบปลายเปิด สำหรับให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในประเด็นต่างๆ เกี่ยวกับการใช้บริการห้องสมุดคณะสถาปัตยกรรมและการออกแบบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

5.2.5 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา 3 ท่านตรวจพิจารณาความถูกต้อง ขอบเขตของเนื้อหา ตลอดจนความเหมาะสมของสำนวน และความชัดเจนของเนื้อหาแล้วนำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแบบสอบถาม

5.2.6 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงเสร็จแล้ว ไปทดลองใช้กับนักศึกษาคณะสถาปัตยกรรมและการออกแบบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงและความชัดเจนในข้อคำถาม ว่าผู้ตอบมีความเข้าใจในคำถาม และเนื้อหาของแบบสอบถามหรือไม่ เพียงใด และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่ได้รับกลับมา โดยวิธีสัมประสิทธิ์แบบ แอลฟา โคเอฟฟิเชียน (Alpha - Coefficient) โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติในการคำนวณได้ค่าความเชื่อมั่น แบบสอบถามทั้งหมด 0.81 แสดงว่าแบบสอบถามชุดนี้มีค่าความเที่ยงสูง ซึ่งเมื่อนำแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างจริงตอบจึงเชื่อมั่นได้ว่าคำตอบของกลุ่มตัวอย่างนั้นเป็นคำตอบที่เที่ยงตรง

5.2.7 นำผลการทดลองใช้แบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการควบคุมการวิจัย เพื่อพิจารณาเห็นชอบก่อนนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างจริง

5.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยเริ่มเก็บข้อมูลในเดือนตุลาคม ถึงเดือนพฤศจิกายน 2559 กำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งแบบสอบถามกลับคืนภายใน 30 พฤศจิกายน 2559 จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน 255 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

5.4.1 วิเคราะห์ความเชื่อมั่นแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach

5.4.2 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาด้วยสถิติจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.4.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุดของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะสถาปัตยกรรมและการออกแบบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือของแต่ละสาขาวิชา โดยใช้สถิติโดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ

ทางเดียว (One - Way Analysis of Variance - ANOVA) หากพบความแตกต่างจะทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีของ Scheffe'

6. ผลการวิจัย

6.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัย ด้านส่วนตัว ด้านห้องสมุด และด้านการเรียนการสอน ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุดของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะสถาปัตยกรรมและการออกแบบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านส่วนตัวที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุด

ลำดับ	ด้านตัวนักศึกษา	$\bar{X}$	ร้อยละ	แปลผล
ปัจจัยด้านส่วนตัวเหล่านี้เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุดในระดับใด				
1	มีนิสัยรักการอ่าน	3.66	0.79	มาก
2	ชอบศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	3.87	0.72	มาก
ปัจจัยด้านส่วนตัวเหล่านี้เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุดในระดับปริญญาตรี คณะสถาปัตยกรรมและการออกแบบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ				
1	ชอบวิชาซีพีที่กำลังศึกษาอยู่	3.83	0.79	มาก
2	ติดตามข่าวสาร - ความรู้ต่างๆ ทางมือถือ, คอมพิวเตอร์ เป็นประจำ	3.97	0.83	มาก
3	มีตำราและเอกสารเป็นของตัวเอง	3.61	0.82	มาก
4	ประชุม - วางแผนการทำงานกลุ่มกับเพื่อน	3.88	0.81	มาก
5	ทำงานที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์ผู้สอน	4.06	0.76	มาก
รวม		3.84	0.79	มาก

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านส่วนตัวที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุดของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะสถาปัตยกรรมและการออกแบบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าปัจจัยด้านส่วนตัวที่

เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุดของนักศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือทำงานที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์ผู้สอนซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) รองลงมาคือ ติดตามข่าวสาร - ความรู้ต่างๆ และประชุม - วางแผนการทำงานกลุ่มกับเพื่อน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเช่นกัน ($\bar{X} = 3.97$ และ QUOTE = 3.88 ตามลำดับ)

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านห้องสมุดที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุด

ลำดับ	ด้านห้องสมุด	$\bar{X}$	ร้อยละ	แปลผล
ปัจจัยด้านห้องสมุดเหล่านี้เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุดในระดับใด				
สภาพแวดล้อม				
1	ภายในห้องสมุดมีแสงสว่างเพียงพอ	4.10	0.65	มาก
2	พื้นที่นั่งอ่านภายในห้องสมุดมีเพียงพอ	2.60	0.80	ปานกลาง
3	ห้องสมุดมีบรรยากาศที่สดชื่น เย็นสบาย ท่านชอบจะเข้าไปนั่งอ่านหนังสือ	3.62	0.85	มาก
4	มีปลั๊กไฟสำหรับใช้คอมพิวเตอร์อย่างเพียงพอ	2.37	0.86	น้อย
5	มีจุดเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตไร้สาย (Wireless) ให้บริการอย่างทั่วถึง	2.77	0.94	ปานกลาง
รวม		3.09	0.82	ปานกลาง
ปัจจัยด้านห้องสมุดเหล่านี้เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุดในระดับใด				
ทรัพยากรสารสนเทศ				
1	มีหนังสือภาษาไทย / ต่างประเทศที่ทันสมัย เพียงพอต่อการให้บริการ	3.24	0.75	ปานกลาง
2	มีหนังสือภาษาไทย/ต่างประเทศมีความสอดคล้องกับ หลักสูตรที่ศึกษา	3.28	0.70	ปานกลาง
3	มีศิลปนิพนธ์ / โครงการสหกิจศึกษา ไว้ให้บริการ	3.14	0.83	ปานกลาง
4	ท่านต้องการยืมหนังสือที่อยู่ในสภาพที่ดี ไม่ชำรุดเสียหาย	3.80	0.61	มาก
5	ห้องสมุดมีบริการสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลต่างๆ เช่น ISI Web of Science, EBSCO Host, Pro Quest Digital Dissertation, Springer link, ฐานข้อมูล Thai Digital Collection (TDC), ฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศ (OPAC) ท่านสนใจจะสืบค้น	3.04	0.71	ปานกลาง
รวม		3.30	0.72	ปานกลาง

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ลำดับ	ด้านห้องสมุด	$\bar{X}$	ร้อยละ	แปลผล
การบริการ				
1	ห้องสมุดมีบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ให้บริการอย่างสุภาพและเป็นกันเอง	3.89	0.66	มาก
2	ห้องสมุดมีบริการสอนการใช้ห้องสมุด ทำนสนใจขอรับบริการ	3.56	0.71	มาก
3	มีบริการยืม - คืน หนังสือในห้องสมุด	3.69	0.61	มาก
4	ห้องสมุดให้บริการยืม - คืนที่สะดวกรวดเร็ว	3.70	0.65	มาก
5	ห้องสมุดมีบริการค้นหารายการหนังสือโดยใช้คอมพิวเตอร์ (OPAC)	2.78	0.78	ปานกลาง
6	มีบริการต่ออายุการยืมในห้องสมุดและออนไลน์	3.47	0.66	ปานกลาง
7	มีบริการช่วยค้นหาหนังสือบนชั้น	3.53	0.60	มาก
8	มีบริการตอบคำถามและช่วยค้นคว้า	3.56	0.62	มาก
9	ห้องสมุดมีการประชาสัมพันธ์บริการต่างๆ ให้ได้รับรู้อย่างต่อเนื่อง กระตุ้นให้ท่านสนใจเข้าใช้บริการ	2.89	0.75	ปานกลาง
รวม		3.45	0.67	ปานกลาง
รวมทั้งสิ้น		3.28	0.74	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านห้องสมุดที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุดของนักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะสถาปัตยกรรมและการออกแบบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.28$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าปัจจัยด้านห้องสมุดทุกด้านเกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุดในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านบริการ ($\bar{X} = 3.45$) รองลงมาคือด้านทรัพยากรสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.30$) และด้านสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 3.09$) เมื่อพิจารณา เป็นรายชื่อ

พบว่า ด้านสภาพแวดล้อมข้อที่มีส่วนส่งเสริมต่อการใช้ห้องสมุดมากที่สุด คือภายในห้องสมุดมีแสงสว่างเพียงพอที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$) รองลงมาด้านบริการข้อที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุดมากที่สุด ห้องสมุดมีบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ให้บริการอย่างสุภาพ และเป็นกันเองและ ด้านทรัพยากรสารสนเทศ ข้อที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุด คือท่านต้องการยืมหนังสือที่อยู่ในสภาพที่ดี ไม่ชำรุดเสียหาย ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเช่นกัน ($\bar{X} = 3.89$ และ $\bar{X} = 3.80$) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับเกี่ยวกับปัจจัยด้านการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุด

ลำดับ	ปัจจัยด้านการเรียนการสอน	$\bar{X}$	ร้อยละ	แปลผล
ปัจจัยด้านการเรียนการสอนเหล่านี้เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุดในระดับใด				
1	ถ้าอาจารย์มอบหมายให้ทำรายงาน ท่านจะเข้าไปค้นคว้าหาข้อมูลในห้องสมุด	3.70	0.70	มาก
2	ถ้าอาจารย์กำหนดให้ฝึกปฏิบัติมาก ท่านจะไม่มีโอกาสใช้บริการห้องสมุด	3.70	0.75	มาก
3	ถ้าอาจารย์แนะนำให้ท่านศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมในห้องสมุดท่านจะปฏิบัติตามคำแนะนำ	3.88	0.72	มาก
4	หากการสอนใช้วิธีการอภิปรายแสดงความคิดเห็น ท่านจะค้นคว้าหาข้อมูลล่วงหน้า	3.84	0.77	มาก
5	เนื่องจากหลักสูตรกำหนดให้นักศึกษาทำโครงการ ท่านจึงต้องศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม	3.93	0.70	มาก
รวม		3.81	0.73	มาก

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุด ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะสถาปัตยกรรมและการออกแบบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าปัจจัยด้านการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุดสูงสุดคือ เนื่องจากหลักสูตรกำหนดให้นักศึกษาทำโครงการ ท่านจึงต้องศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$) รองลงมา คือ ถ้าอาจารย์แนะนำให้ท่านศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม

ในห้องสมุดท่านจะปฏิบัติตามคำแนะนำและหากการสอนใช้วิธีการอภิปรายแสดงความคิดเห็น ท่านจะค้นคว้าหาข้อมูลล่วงหน้าซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเช่นกัน ($\bar{X} = 3.88$ และ $\bar{X} = 3.84$ ตามลำดับ)

6.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านห้องสมุด ด้านการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุด จำแนกตามหลักสูตรการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะสถาปัตยกรรมและการออกแบบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านส่วนตัวที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุด จำแนกตามหลักสูตรการศึกษา

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุด	แหล่งความแปรปรวน	DF	SS	MS	F	Sig.
ด้านตัวนักศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	10.24	5.12	15.45	0.00
	ภายในกลุ่ม	252	83.55	0.33		
	รวม	254	93.80			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านส่วนตัวที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุด จำแนกตามหลักสูตรการศึกษา พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในหลักสูตรต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยว

กับปัจจัยส่วนตัวที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุดโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe' ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านส่วนตัวที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุด
จำแนกตามหลักสูตรการศึกษา

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุด		$\bar{X}$	หลักสูตร ศิลปบัณฑิต	หลักสูตร บริหารธุรกิจ บัณฑิต	หลักสูตร สถาปัตยกรรม ศาสตรบัณฑิต
			3.94	4.07	3.48
ด้านตัว นักศึกษา	หลักสูตรศิลปบัณฑิต	3.94	-	-.135	.459*
	หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต	4.07	.135	-	.593*
	หลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต	3.48	-.459*	-.593*	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านส่วนตัวที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุด จำแนกตามหลักสูตรการศึกษา พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในหลักสูตรต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านส่วนตัวที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต และกลุ่มนักศึกษาหลักสูตรศิลปบัณฑิต มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านส่วนตัวที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุดมากกว่า กลุ่มนักศึกษาหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านห้องสมุดที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุด
จำแนกตามหลักสูตรการศึกษา

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุด	แหล่งความแปรปรวน	DF	SS	MS	F	Sig.
ด้านห้องสมุด	ระหว่างกลุ่ม	2	15.81	7.90	45.92	0.00
	ภายในกลุ่ม	252	43.37	0.17		
	รวม	254	59.18			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านห้องสมุดที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุด จำแนกตามหลักสูตรการศึกษา พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในหลักสูตรต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยว

กับปัจจัยด้านห้องสมุดโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe' ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านห้องสมุดที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุด
จำแนกตามหลักสูตรการศึกษา

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุด		$\bar{X}$	หลักสูตร ศิลปบัณฑิต	หลักสูตร บริหารธุรกิจ บัณฑิต	หลักสูตร สถาปัตยกรรม ศาสตรบัณฑิต
			3.39	3.54	2.81
ด้านตัว ห้องสมุด	หลักสูตรศิลปบัณฑิต	3.39	-	-.156	.576*
	หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต	3.54	.156	-	.731*
	หลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต	2.81	-.576*	-.731*	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 7 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านห้องสมุดที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุดจำแนกตามหลักสูตรการศึกษา พบว่านักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในหลักสูตรต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านห้องสมุดที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตมีความเห็นต่อปัจจัยด้านห้องสมุดที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุดมากกว่ากลุ่มนักศึกษาหลักสูตรศิลปบัณฑิตและกลุ่มนักศึกษาหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการเรียนการสอน
ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุด จำแนกตามหลักสูตรการศึกษา

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุด	แหล่งความแปรปรวน	DF	SS	MS	F	Sig.
ด้านการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	30.78	15.39	43.35	0.00
	ภายในกลุ่ม	252	89.46	0.36		
	รวม	254	120.24			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุด จำแนกตามหลักสูตรการศึกษา พบว่านักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในหลักสูตรต่างกันมีความคิดเห็น

เกี่ยวกับปัจจัยด้านการเรียนการสอนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe' ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุด
จำแนกตามหลักสูตรการศึกษา

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุด		$\bar{X}$	หลักสูตร ศิลปบัณฑิต	หลักสูตร บริหารธุรกิจ บัณฑิต	หลักสูตร สถาปัตยกรรม ศาสตรบัณฑิต
			3.89	4.17	3.12
ด้าน การเรียน การสอน	หลักสูตรศิลปบัณฑิต	3.89	-	-.278*	.771*
	หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต	4.17	.278*	-	1.050*
	หลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต	3.12	-.771*	-1.050*	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 9 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุด จำแนกตามหลักสูตรการศึกษา พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในหลักสูตรต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตมีความเห็นต่อปัจจัยด้านการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุดมากกว่า กลุ่มนักศึกษาหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต กลุ่มนักศึกษาหลักสูตรศิลปบัณฑิตมีความเห็นต่อปัจจัยด้านการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุดมากกว่า กลุ่มนักศึกษาหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต และกลุ่มนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตกับกลุ่มนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต มีความเห็นต่อปัจจัยด้านการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุดไม่แตกต่างกัน

7. อภิปรายผลการวิจัย

7.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านลักษณะส่วนตัวที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุดของนักศึกษา ในระดับมาก โดยลักษณะดังกล่าวประกอบด้วย ทำงานที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์ผู้สอน ติดตามข่าวสาร ความรู้ต่างๆ ทำงานร่วมกับเพื่อนๆ สาเหตุที่ทำให้ปัจจัยที่กล่าวมาอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะการแสวงหาความรู้ของนักศึกษาไม่ได้จำกัดอยู่แต่อาจารย์ผู้สอน หรือในห้องเรียนเท่านั้น เพราะในห้องสมุดมีบริการอินเทอร์เน็ตซึ่งถือเป็นช่องทางหนึ่ง ที่นักศึกษาสามารถใช้สืบค้นสารสนเทศทางเว็บไซต์ต่างๆ โดยใช้ อินเทอร์เน็ตช่วยเปิดโลกการเรียนรู้ไม่ให้งำกัอยู่ที่ห้องเรียนและตำราเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจรัสพงศ์ วงศ์ศิลป์จิตตารา (2556) และลาวัญย์ คำชาย (2557) พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่

เห็นว่าห้องสมุดมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนและการสร้างสรรค์ผลงานในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะระบบการเรียนการสอนในปัจจุบันมุ่งเน้นให้นักศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง นักศึกษาเข้าใช้ห้องสมุดเพื่อค้นหาสิ่งกระตุ้นเร้าใจหรือสิ่งที่ทำให้เกิดแรงบันดาลใจ และภายในห้องสมุดมีบริการอินเทอร์เน็ตให้นักศึกษาใช้สืบค้นสารสนเทศผ่านทางเว็บไซต์ต่างๆ ที่ให้บริการ ซึ่งถือเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุดของนักศึกษา

7.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านส่วนตัว ด้านห้องสมุด ด้านการเรียนการสอน จำแนกตามหลักสูตรการศึกษาได้แก่ หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต หลักสูตรศิลปบัณฑิต และหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุดของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะสถาปัตยกรรมและการออกแบบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ มีดังนี้

7.2.1 นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในหลักสูตรต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยส่วนตัวที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุดแตกต่างกัน พบว่า ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ โดยกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตและกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยส่วนตัวที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุดมากกว่า นักศึกษาที่ศึกษาหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอังคณา แวขอหะ (2554) จรัสพงศ์ วงศ์ศิลป์จิตตารา (2556) ที่พบว่าลักษณะความสนใจในการอ่าน ความอยากรู้อยากเห็นและความใส่ใจในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมของนักศึกษา เป็นผลที่ทำให้นักศึกษาอยากเข้าใช้บริการห้องสมุด

7.2.2 นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในหลักสูตรต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านห้องสมุดที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุดแตกต่างกันพบว่าผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ โดย

1. กลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านห้องสมุด (สภาพแวดล้อม) ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุดมากกว่า กลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาหลักสูตรศิลปบัณฑิตและกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต ผลวิจัยมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ แดเนียล (Deniel, 1984 : 2917 - A) พบว่าสภาพแวดล้อมของห้องสมุดเป็นสาเหตุหนึ่ง ที่กระตุ้น ให้นักศึกษาเข้าใช้ห้องสมุด

2. กลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านห้องสมุด (ทรัพยากรสารสนเทศ) ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุดมากกว่า กลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาหลักสูตรศิลปบัณฑิตและกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจรัสพงศ์ วงศ์ศิลป์จิตตารา (2556) และลาวัณย์ คำชาย (2557) พบว่านักศึกษาต้องการทรัพยากรสารสนเทศ ทั้งหนังสือภาษาไทยและต่างประเทศที่ทันสมัยที่สอดคล้องกับหลักสูตรที่ศึกษา

3. กลุ่มนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านห้องสมุด (บริการ) ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุดมากกว่า กลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาหลักสูตรศิลปบัณฑิตและกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจรัสพงศ์ วงศ์ศิลป์จิตตารา (2556) พบว่าปัจจัยสำคัญ ในด้านบริการที่ส่งผลต่อการใช้ห้องสมุด คือการบริการที่มีคุณภาพจากบริการที่หลากหลายรูปแบบเช่นให้บริการยืม - คืนที่สะดวกรวดเร็ว เป็นต้น

7.2.3 นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในหลักสูตรต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุดแตกต่างกันพบว่าผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ โดยกลุ่มนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุดมากกว่า กลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต อาจเป็นเพราะว่าการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตเป็นการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบใหม่ของการศึกษาด้านวิชาการและด้านวิชาชีพเฉพาะทาง นักศึกษาจึงให้ความสำคัญกับการใช้ห้องสมุดส่วนกลุ่ม

นักศึกษาที่ศึกษาหลักสูตรศิลปบัณฑิตมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุดมากกว่า กลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิตอาจเป็นเพราะว่าการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรศิลปบัณฑิตเน้นการผลิตนักศึกษาที่มีความรู้ความสามารถทางด้านศิลปะและการออกแบบนักศึกษาจึงให้ความสำคัญกับการใช้ห้องสมุดเพราะภายในห้องสมุดมีทรัพยากรสารสนเทศที่เป็นทฤษฎีในการศึกษาข้อมูลในการออกแบบคิดสร้างสรรค์ผลงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจรัสพงศ์ วงศ์ศิลป์จิตตารา (2556) และลาวัณย์ คำชาย (2557) พบว่า นักศึกษาเข้าห้องสมุดเพราะต้องการศึกษาข้อมูลในการฝึกปฏิบัติ ตามที่อาจารย์กำหนดให้สืบค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมในห้องสมุด และกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตกับกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาหลักสูตรศิลปบัณฑิต พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุดไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่มให้ความสำคัญกับการใช้ห้องสมุดเพื่อศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลสำหรับทำรายงานที่ได้รับมอบหมาย จากอาจารย์ผู้สอน และทำโครงงาน/ปริญญาานิพนธ์เพื่อให้สำเร็จตามหลักสูตรการศึกษา

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ห้องสมุดของนักศึกษาระดับปริญญาตรีคณะสถาปัตยกรรมและการออกแบบมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ แสดงให้เห็นข้อที่ควรปรับปรุงเพื่อให้ห้องสมุดคณะสามารถให้บริการได้ดียิ่งขึ้น ดังนี้

8.1.1 ด้านส่วนตัว ห้องสมุดควรจัดหาคอมพิวเตอร์ไว้สำหรับสืบค้นข้อมูลให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้ พร้อมทั้งปรับปรุงระบบสืบค้นทางอินเทอร์เน็ตให้มีประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้น

8.1.2 ด้านห้องสมุด (สภาพแวดล้อม) ควรมีความสะดวกสบาย ภายในห้องสมุด มีโต๊ะทำงาน และอ่านหนังสือที่ใช้งานได้เป็นอย่างดี (ทรัพยากรสารสนเทศ) ควรจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่มีความทันสมัย เนื่องจากในแต่ละหลักสูตรมีความต้องการในการใช้สารสนเทศที่แตกต่างกันไป โดยเฉพาะสาขาวิชาที่มีลักษณะเฉพาะ เช่น สาขาวิชาทางด้านศิลปะ ซึ่งจะมีการเรียนการสอนที่เน้นการสร้างผลงาน ดังนั้น จึงมีความต้องการทรัพยากรสารสนเทศที่ใหม่ทันสมัย ตรงกับความต้องการ ความสนใจในช่วงเวลาปัจจุบัน

(ด้านบริการ) ห้องสมุดควรนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมีประสิทธิภาพมาประยุกต์ใช้กับการให้บริการยืม - คืน บริการสืบค้นข้อมูลเพื่อให้ผู้ใช้ได้รับความสะดวกรวดเร็วในการใช้บริการ

8.1.3 ด้านการเรียนการสอนห้องสมุดควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับสื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสื่อมัลติมีเดียที่มีเนื้อหา ประโยชน์ของการใช้แหล่งสารสนเทศอื่นๆ ให้กับอาจารย์และนักศึกษาทราบโดยทั่วกัน เพื่อสะดวกในการใช้สารสนเทศและแหล่งสารสนเทศได้หลากหลายและกว้างขวางยิ่งขึ้น

8.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ศึกษาวิเคราะห์สารสนเทศแบบเฉพาะเจาะจง เช่น ทรัพยากรสารสนเทศด้านการออกแบบของนักศึกษา คณะสถาปัตยกรรมในมหาวิทยาลัยอุดมศึกษาอื่นๆ ที่ส่งผลต่อการใช้ห้องสมุดโดยศึกษาในสภาพตามความเป็นจริง

9. กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนนักวิจัยทั่วไปจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ตามสัญญาเลขที่ KMUTNB - 60 - GEN - 002

10. เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

จรัสพงศ์ วงศ์ศิลป์จิตตารา. (2556). **ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ห้องสมุดกลางของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่**. ปริญญาโทศิลปศาสตรศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ลาวัลย์ คำชาย. (2557). **รายงานการวิจัยการเปรียบเทียบการใช้สารสนเทศเพื่อการค้นคว้าทางด้านสถาปัตยกรรมและการออกแบบ : กรณีศึกษาคณะสถาปัตยกรรม 3 พระจอมเกล้า**. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

สาโรจน์ โอปัททักซ์ชีวิน. (2551). [ออนไลน์]. **เอกสารประกอบการบรรยายเรื่องบริการที่เป็นเลิศ**. [สืบค้นเมื่อวันที่ 22 กันยายน 2559]. www.gotoknow.org/post/w7389

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). **แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2552 - 2559** กรุงเทพฯ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

อังคณา แวซอเหาะ. (2547). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ห้องสมุดของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์เทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตเทเวศร์**. ปริญญาโทศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

_____. (2554). **การรู้สารสนเทศของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร**. คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.

ภาษาอังกฤษ

Deniel, James Olonenmeyer. (1984). "The Relationship Between Methods of Instruction and Frequency of Library Use by Students and Faculty in Three Universities in Nigeria," *Dissertation Abstracts International*. 44 : 2917 - A.

Krejcie, Robert V. and Morgan, Daryle W. (1970, Autumn). **determining sample size for research activities**, *Educational and Psychological Measurement*. 30 : 607 - 610.

Lai, Ting Ming. (1990). **A Comparative Study of the Use of Academic Libraries by Undergraduates in the United States and Taiwan**. (Online). Available URL : <http://thailisu.uni.net.th/DAO/Detail.nsp>.

Taylor, R.S.(1991). **Information Use Environments**. In *Progress Communication Sciences*. B. Dervin and M.J. Voigt (eds.) 10,2 (November): 217 - 251.